

Kokous 29.10.2025 § 45
Julkaisupäivä 5.11.2025
Tiedoksisaantipäivä 12.11.2025
Dnro 315/11.01.00/2025

ASIA Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistyksen ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 §:n mukainen muutosesitys Pollarin ampumaradan voimassa olevaan ympäristöluvan melumittauksia koskevaan lupamääräykseen.

LUVAN HALTIJA

Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistys
Pollarin ampumarata
y-tunnus 1070166-0

Yhteyshenkilö

Antti Hietanen
mantta@rhy.riista.fi

SIJAINTI JA KIINTEISTÖTIEDOT

Kunta:	Mänttä-Vilppula
Kiinteistö:	Pollari 508-401-28-1,
Maanomistaja	Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistys

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Mäntän seudun kansanterveystyön kuntaliiton terveyslautakunnan valvonta-osasto on myöntänyt 1.9.1981 ampumaradan sijoitusluvan ja Hämeen läänin-hallituksen poliisitoimisto on antanut 3.6.1982 päätöksen ampumaradan perustamisesta.

Lisäksi Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistyksellä on Keurusselän ympäristönsuojelujaoston vuonna 2015 (20.5.2015, §44) myöntämä toistaisesti voimassa oleva ympäristölupa (Dnro 435/11.01/2010). Ympäristölupa koskee ulkona sijaitsevien ampumaratojen toimintaa ja korkeimman hallinto-oikeuden päätös vuodelta 2018 (Dnro 3951/1/16), jossa korkein hallinto-oikeus valituksen enemmälti hyläten on muuttanut lupamääräystä 8.

TOIMIVALTAINEN LUPAVIRANOMAINEN

Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (713/2014) 2 §:n perusteella kyseessä olevan ympäristölupa-asian toimivaltainen viranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Mänttä-Vilppulan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Keurusselän ympäristönsuojelujaosto.

ASIAN VIREILLETULO

Hakemus on tullut vireille 19.8.2025.

ALUEEN KAAVOITUS

Pollarin ampumaradan ja Crossiradan alue on vuonna 2017 voimaan tullessa Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 merkinnällä eu eli ampuma- ja/tai moottorirata-toimintojen alue. Kohdemarkinnällä osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti merkittävät ulkotiloissa sijaitsevat ampuma- ja/tai moottorirata-alueet. Voimassa olevaan maakuntakaavaan tehdyssä selvityksessä *Pirkanmaan ampuma- ja moottoriradat vuonna 2016* on maakunnallisesta näkökulmasta keskeiseksi tavoitteeksi asetettu alueellisesti merkittävien, olemassa olevien ratojen tunnistaminen ja näiden alueiden varaaminen ympäristöineen ampuma- ja moottoriratakäyttöön.

YMPÄRISTÖLUVAN MUUTOSEHDOTUS

Mäntän Seudun riistanhoitoyhdistys ehdottaa muutosta ympäristöluvan vaatimukseen melumittauksesta Pollarin ampumaradalla.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaiset kaksi melumittausta on suoritettu. Mittausten tulokset ovat hyvin samansuuntaiset. Tekniikan tohtori Rauno Pääkkönen teki mittaukset ja lausunnot.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan tarkkailumääräystä voi muuttaa kahden mittauskerran jälkeen. Laukauspäämäärät radalla ovat seitsemän viime vuoden keskiarvona noin 72 000 laukausta vuodessa. Vuoden 2023 laukauspäämäärä oli noin 65 000 ja vuoden 2024 laukauspäämäärä noin 57 000 laukausta. Vuosi 2025 ei vaikuta nousevan tästä ylitse. Trendi näyttäisi olevan laskeva. Ympäröivissä metsissä ei ole suoritettu hakkuita, vaan ennemminkin metsän kasvu on luonut parannusta meluvalliin. Koska täten radan ympäristö melun kannalta on jopa parempi kuin luvan kirjoitushetkellä sekä laukauspäämäärät ovat laskusuunnassa ehdottaa Mäntän Seudun riistanhoitoyhdistys muutosta tarkkailumääräykseen.

Melua mitattiin äänitasomittareilla B&K 2260 ja CEL 460, jotka tarkistettiin ennen mittauksia ja niiden jälkeen vertailuäänilähteellä B&K 4231 (Työterveyslaitos, 94 dB ja taajuus 1000 Hz). Mittarissa käytettiin A-taajuuspainotusta ja impulssi-aikavakiolla mitattua arvoa.

Mittaustulokset alittivat enimmäistason 65 dB kaikissa mittauskohteissa. Tavanomainen tuulen suunta länsi-lounas, tässä tuulen suunta oli luoteesta eli lähimpiin taloihin päin. Vuonna 2014 lasketut tulokset tukevat mitattuja arvoja. Laskennallisesti Raamin pihassa enimmäisarvo 65 dB on mahdollista ylittyä vain, jos ammutaan Raamin talon suuntaan ja on myötätuulitilanne ampumapaikalta Raamin taloon päin. Tämä tuli esiin myös mittauksissa. Siis keskimäärin enimmäisarvo 65 dB ei ylity, mitä melumalli ja aikaisemmat mittaustulokset tukevat.

Mittaustulosten vertailuun käytettiin ampumaratojen melutason ohjearvoista tehtyä valtioneuvoston päätöstä VNp 53/97. Päätöksen mukaan ohjearvona on 65 dB asumiseen käytettävillä alueilla lukuun ottamatta virkistys-, loma- ja luonnonsuojelualueita sekä hoitolaitoksien alueita, joilla ohjearvo on 60 dB.

Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistys ehdottaa melun tarkkailumääräystä muutettavaksi siten, että jos vuoden laukauspäämäärä ylittää aikavälin 2018 - 2024 laukausten määrän keskiarvon (72 000 laukausta) tai radan melumittaus suuntien peitteisyydessä tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat melun kantautumiseen (esim. hakkuita) velvoitetaan Mäntän Seudun Riistanhoitoyhdistys ilmoittamaan tästä ympäristöviranomaiselle, jonka kanssa määritellään mittauksen tarpeellisuus.

MUUTOSHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Tarkastus

7.10.2025

Hakemuksen tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Mänttä-Vilppulan kaupungin ja Keuruun kaupungin verkkosivuilla 2.9. - 9.10.2025. Lisäksi erityistiedoksiannot ampumaradan naapurustolle on toimitettu kirjepostilla 2.9.2025.

Lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Mänttä-Vilppulan kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta ja Pirkanmaan ELY-keskuksen y-vastuualueelta.

Lausunnot

Terveydensuojeluviranomainen

Terveydensuojeluviranomainen ilmoitti sähköpostitse 30.9.2025, ettei anna lausuntoa vireillä olevasta asiasta.

Pirkanmaan ELY-keskus

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen harkitsemaan, voidaanko määräystä melumittauksista muuttaa. Pirkanmaan ELY-keskuksella ei ole käytettävissä melumittaus-asiakirjoja, joten ELY-keskus ei voi ottaa yksityiskohtaisesti kantaa esitettyyn lupamääräyksen muutokseen melun tarkkailusta jatkossa.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa yleisesti, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on varmistuttava siitä, että melumittaukset on tehty KHO:n edellyttämän mukaisesti (haulikkoradan käytöstä aiheutuva melu (LAlmax) mitattu lähimmässä häiriintyvässä kohteessa kaksi kertaa, vuoden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta ja tämän jälkeen uudelleen kolmen vuoden kuluttua. Mittaukset on tehtävä todellisissa ammustatilanteissa ulkopuolisen asiantuntijan toimesta noudattaen ympäristöministeriön antamia ohjeita ampumaratamelun mittaamisesta (YM, ympäristöopas nro 61, 1999). Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on tehtyjen melumittauksien perusteella pystyttävä arviomaan toiminnasta aiheutuva meluhaitta lähimmille häiriintyvälle kohteille luotettavasti ja tehtyjen melumittauksien pohjalta arvioitava voidaanko lupamääräystä melun tarkkailusta muuttaa. Korkein hallinto-oikeus on päätöksessään määrännyt melua tarkkailtavaksi, koska melutaso on voinut joissain tilanteissa ylittyä Raamin asuinrakennuksella lupamääräyksessä kolme määrätystä melutasosta. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on päätöksellään katsonut, että melumittaukset on tehtävä tarvittaessa kolmen vuoden välein, jos aiemmissa melumittauksissa raja-arvot eivät riittävän selkeästi alitu. ELY-keskus korostaakin, että lupamääräyksessä kolme melutaso on annettu raja-arvona ja se ei voi ylittyä lähtökohtaisesti missään tilanteessa. Lupamääräyksen kolme mukaista melun raja-arvoa on noudatettava ja mittauksien on pystyttävä luotettavasti osoittamaan, että melun raja-arvoa ei ylitetä nykyisessä toiminnassa. Mikäli ylityksiä on, luvan saajan on lupamääräyksen mukaisesti esitettävä suunnitelma siitä, miten raja-arvojen ylittyminen voidaan estää.

Lopuksi Pirkanmaan ELY-keskus toteaa vielä, että tarkkailumääräyksen melusta on antanut korkein hallinto-oikeus ja kyseessä on oikeudellisesti velvoittava, lainvoimainen päätös, jota tulee noudattaa olosuhteiden pysyessä

samana.

Asian käsittelyssä tulee näin ollen arvioida erityisesti myös se, että voidaanko sekä toimijaa että toimivaltaista ympäristöviranomaista velvoittavasta hallinto-oikeuden päätöksestä poiketa. Hyvä hallintotapa ja laki edellyttää päätöksen perustelua huolellisesti.

Muistutukset ja mielipiteet

Ympäristöluvan muutoshakemuksesta jätettiin määräaikaan mennessä yksi kirjallinen muistutus.

Muistutus

Esitämme muistutuksen Pollarin ampumaradalle myönnetyn ympäristöluvan muutosehdotuksesta ja vaadimme, että ympäristölautakunta hylkää hakemuksen seuraavin perustein:

1) Melumittausten mittausepävarmuutta ei ole ilmoitettu eikä huomioitu

Vuosien varrella ampumarata-alueen aiheuttamasta melusta eri sääolosuhteissa ja ammuntilajeilla sekä motocrossradan ja ampumaradan yhteisvaikutuksesta on tehty useampi mittaus ja selvitys, jotka kattavat myös asuinpaikkamme pihan. Näistä tuloksista on ilmoitettu A-painotettu ja impulssiakavakoilla mitattu enimmäistaso LAL_{max} (dB) sekä sen vaihteluväli. Kuitenkaan mittausten vaihteluväli ei ole sama asia kuin mittausepävarmuus.

Korkein hallinto-oikeus on toistanut käytännössä, että kun melumittaukset tai muut ympäristömittaukset osuvat lähelle sääntelyarvoja, mittausepävarmuus on relevantti arviointiperuste.

Useissa KHO:n päätöksissä – kirjauksissa ja päätöslauselmissa on myös todettu, että mittausepävarmuus tulee esittää ja huomioida. Esim. 3819/2015, KHO:2016:172 ja 2820/2015.

2) Melumittauksista ei käy ilmi onko niihin tehty impulssimelukorjaus

Korkein hallinto-oikeus on useissa ratkaisuissa todennut, että impulssimaisessa tai kapeakaistaisessa melussa käytetään +5 dB korjausta ennen vertaamista ohjearvoon.

Myös STM:n asetus asunnon ja muun ympäristön häiritsevän melun arvioinnista (asetus 545/2015), jonka liitteessä mainitaan impulssikorjaus +5 dB tai 10 dB riippuen melun impulssimaisuudesta. Tämä asetus tuli voimaan 15.5.2015.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Määräaikaan mennessä saapunut lausunto ja muistutus on toimitettu luvanhaltijalle vastinetta varten. Hakija ilmoitti, ettei vastineen antamiselle ole tarvetta

YMPÄRISTÖNSUOJELUJAOSTON RATKAISU

Keurusselän ympäristönsuojelujaoisto muuttaa voimassa olevaa ympäristölupapäätöstä muutosehdotuksen mukaisesti. Eli säännöllisin määräajoin tapahtuva melumittausvelvoite poistetaan.

Uusi lupamääräys korvaa korkeimman hallinto-oikeuden päätöksessään dnro 3951/1/16 antaman lupamääräyksen 8 melumittauksia käsittelevän kappaleen muiden lupamääräysten osalta voimassa olevat lupapäätökset jäävät voimaan.

Uusi lupamääräys melumittauksen osalta:

Toiminnanharjoittajan tulee arvioida yhteistyössä Mänttä-Vilppulan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kanssa melumittauksen tarpeellisuus tilanteissa joissa:

- ampumaradan vuoden laukausmäärä ylittää vuosikeskiarvon 72 000 laukausta vuodessa,
- ampumaradan ja lähimpien häiriintyvien kohteiden välisessä ympäristössä tapahtuu merkittävää peitteisyyden muutosta,
- toiminnasta aiheutuvat haitat muusta syystä merkittävästi lisääntyvät.

Melumittauksen tarpeellisuus arvioidaan edellä mainituissa tilanteissa sekä ympäristönsuojeluviranomaisen suorittamien ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaisten määräaikaistarkastusten yhteydessä.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Ampumarata toimintaa koskevissa lupapäätöksissä dnro 435/11.01.2010 ja dnro 3951/1/16 on arvioitu luvan myöntämisen edellytykset sekä todettu, että toiminta täyttää ympäristönsuojelu- ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Kyseessä oleva ympäristöluvan muutos ei lisää toiminnan ympäristövaikutuksia eikä näin ollen edellytä uutta lupaharkintaa.

Alueellinen vesienhoitosuunnitelma ja sen tavoitteet on otettu huomioon ympäristönsuojelulain 83 §:n mukaisesti lupa-asian käsittelyssä. Myönnetty luvan muutos ei vaaranna vesienhoitosuunnitelmassa asetettujen ympäristötavoitteiden saavuttamista.

Vastaus lausuntoon ja muistutukseen

Annettu lausunto ja muistutus on otettu huomioon ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaisesti niiltä osin, kuin kyseessä oleva ympäristöluvan muutos ja muutoksen merkittävyys kokonaisuudessaan sitä edellyttävät.

Ympäristölupapäätökset ovat aina yksilöity tiettyyn sijoituspaikkaan ja siellä tapahtuvaan toimintaan. Pollarin ampumaratatoiminnassa on noudatettu sille myönnettyjä ympäristönsuojelulain mukaisia lupia ja lupamääräyksiä.

Muistutuksessa viitatuille toimijoille annettut lupapäätökset ja niiden lupamääräykset eivät ole vertailukelpoisia eivätkä koske kyseessä olevaa Pollarin ampumaradan toimintaa.

Melumittaukset suorittaneella konsultilla on vankka kokemus melumittausten toteuttamisesta. Ampumaratamelua koskevat melumittaukset on tehty asianmukaisesti ja voimassa olevien ohjeiden mukaisesti myös impulssikorjausten osalta.

Muistutuksessa esitetty STM: asetus 545/2015 on nimetty virheellisesti. Asetus on sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista, jota myös asumisterveysasetukseksi kutsutaan. Ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole toimivaltaa kyseisen asetuksen pohjalta.

Muutetun lupamääräyksen yksilöidyt perustelut

Lupamääräys vastaa hakijan muutosesitystä. Muutos on perusteltua, koska ampumaradan toiminnasta ei ole aiheutunut todettuja meluhaittoja, toiminta on vakiintunutta ja korkeimman hallinto-oikeuden edellyttämät melumittaukset on tehty. Näin ollen lupamääräyksen mahdollistamat kohtuullistamistoimet voidaan ottaa käyttöön.

Vaikka varsinaisten melumittausten säännöllinen tekeminen poistettiin, on lupamääräykseen jätetty tällä hetkellä noin 4 vuoden välein toteutettavien määräaikaistarkastusten yhteydessä tapahtuva säännöllinen melutilanteen arviointi.

Alueen melutilanteen osalta on huomioitava, että merkittävin melulähde on Keuruuntie (Seututie 348), joka sijaitsee Pollarin ampumaradalta noin 170 metriä itä-kaakkoon. Seututien liikenteen aiheuttava melu on vaikeuttanut merkittävästi ampumaradalta aiheutuvan melutason mittausta, koska lähimmät mahdollisesti häiriintyvät kohteet sijaitsevat ampumarataan nähden seututien vastakkaisella puolella.

Väyläviraston vuodelta 2023 olevien liikennemäärätilastojen perusteella vuoden keskimääräinen vuorokausiliikenne Seututiellä 348 Pollarin ampumaradan kohdalla on 1 406 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tästä raskaanliikenteen määräksi on tilastoitu noin 100 ajoneuvoa vuorokaudessa. Väyläviraston tilastoinnin perusteella seututeillä vuorokauden keskimääräinen melutaso (L_{den}) on liikennemäärällä 2 000 – 3 000 ajoneuvoa vuorokaudessa 50 metrin etäisyydellä tiestä 50 - 54 dB.

Lisäksi yleisesti Suomessa vallitseva tuulensuunta on länsi-lounas tai länsi. Ilmatieteenlaitoksen Juupajoen Hyytiälän sääaseman mittausten perusteella alueella vallitsee pääosin etelätuuli. Eli tuuli ja mahdolliset meluhaitat suuntautuvat suurimmaksi osaksi Pollarin ampumaradalta poispäin lähimmistä häiriintyviä kohteista.

LUVAN VOIMASSAOLO JA PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Luvan voimassaolo

Tämä päätös ympäristöluvan muuttamisesta on voimassa toistaiseksi.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Ympäristönsuojelulain 70 §:n mukaisesti, jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Päätöksen täytäntöönpano

Tämä lupapäätös on lainvoimainen valitusajan päätyttyä, mikäli päätökseen ei haeta muutosta.

SOVELLETUT SÄÄDÖKSET JA OHJEET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997).

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Keuruun kaupungin hallintosääntö, Kaupungin valtuusto 7.5.2025 § 15

Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Keurusselän ympäristönsuojelujaosto 29.1.2020, 4 §)

MAKSUT JA NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tästä ympäristölupapäätöksen muuttamisesta peritään Keurusselän ympäristönsuojelujaoston 29.1.2020 (§ 4) hyväksymän Keuruun ja Mänttä-Vilppulan kaupunkien ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti maksuna 500 euroa (0% alv).

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Keurusselän ympäristönsuojelujaosto tiedottaa päätöksestä ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Keuruun kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi kuulutus julkaistaan Mänttä-Vilppulan kaupungin verkkosivuilla. Kuulutukset ja päätös pidetään nähtävillä yleisessä tietoverkossa valitusajan loppuun saakka.

Ote päätöksestä

Hakija

Pirkanmaan ELY-keskus

Jäljennös päätöksestä

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus

Lausunnon antajat

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille, joille on lähetetty hakemuksesta erityistiedoksianto sekä niille, jotka ovat esittäneet hakemuksesta muistutuksia tai mielipiteitä.

Lisätietoja

Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimisto,
ympäristönsuojelutarkastaja Helena Vilenius, [helena.vilenius\(at\)keuruu.fi](mailto:helena.vilenius@keuruu.fi),
050 5622 734

MUUTOKSENHAKUOHJEET

Tähän päätökseen ja/tai päätöksestä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella Vaasan hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä (YSL 190 §).

Valitusaika päättyy 12.12.2025.

LIITTEET

Valitusosoitus

Kartta toiminnan sijoittumisesta